

AKLINIZA TAKILANLAR

Ne..., Nasıl..., Ne Zaman... Haz.: Gülgün AKBABA Nerede..., Niçin..., Neden...

BURUN TIKANIKLIĞI

Yozgat'tan okuyucumuz Latif ERKOÇ, birçok okuyucumuzu yakından ilgilendirecek bir soruyu köşemize yöneltmiş. Okuyucumuz, burun tıkanıklığı nedir, nasıl oluşur, burundaki etin zararları nedir, burun eti baş ağrısına neden olur mu gibi sorularına yanıt istiyor.

Latif ERKOÇ'un sorularını Dr. Muhiittin Ülker Acil Yardım ve Travmatoloji Hastanesi Başhekim Yardımcısı ve kulak burun boğaz uzmanı Op. Dr. İbrahim DOĞAN yanıtladı.

Kişinin burun deliklerinden birinin veya ikisinin birden solunum yapmada güçlük çektiği duruma burun tıkanıklığı denir.

Burun tıkanıklığı, insanın solunumuna verdiği zorluk yanında, başka yönlerden de ortaya çıktığı değişik rahatsızlıklarla olayın önemini daha da artırmaktadır. Devamlı burun akıntısı, koku alma bozuklukları, konuşma bozuklukları, değişik nitelikte baş ve yüz ağrıları, üst solunum yollarında meydana gelen enfeksiyonlar, öztaki borusu tıkanmasına bağlı işitme kayıpları, kulak çınlamaları, gece horlamaları, devamlı solunum ve dolaşım aygıtlarının zorlanması sonucu vazomotor rinit ve birçok hastalıkların hatta astıma benzer olayların meydana gelmesi, burun tıkanıklığının önemini artırmaktadır.

Geniz eti dediğimiz adenoid vejetasyonlu çocuklarda burundan nefes alma zorluğu, yüzde görülen şekil bozukluğuna yol açar. Aynı zamanda işitme kaybı da yapacağından, ömür boyu sürecek rahatsızlıklar ortaya çıkacaktır.

Burun tıkanıklığının nedenlerini üç grupta toplamak mümkündür:

1- Burun dışı nedenler:

a) Doğuştan burun tıkanıklığı yapan nedenler: Burun kemikleri-

nin meydana getirdiği köprü dar olabilir. Burun delikleri dar veya yok olabilir. Burun kanatları çökük olabilir.

b) Sonradan oluşan nedenler: Burun kemiklerinin kırılması sonucu çökmeler, kırıkdağ şekil bozuklukları, burun deliklerinin daralması ve tümörler.

2- Burun içi nedenler:

a) Doğuştan burun tıkanıklığı yapan nedenler: Septum dediğimiz orta bölmenin anormallikleri, yan duvarları ilgilendiren bozukluklar ve arka burun deliklerini ilgilendiren nedenler, darlıklar.

b) Sonradan oluşan nedenler: Septumu ilgilendiren hemetom, apse ve devasyon dediğimiz rahatsızlıklar.

Burun boşluğunu ilgilendiren akut ve kronik enfeksiyonlar, yabancı cisimler ki, çocuklarda çok görmektediriz (Buruna sokulan nohut, fasulye, boncuk gibi yabancı cisimler ve burunda meydana gelen yapışıklıklar ve kaynaşmalar).

Burun yan duvarlarını ilgilendiren vazokotoramit rinitler, alerjik rinitler, atrofik rinitler ve tümörler.

Burun tabanını ilgilendiren kistler.

3- Nazofranks dediğimiz, genizdeki burun tıkanıklığı yapan sebepler:

a) Adenoid vejetasyon dediğimiz geniz eti büyümesi.

b) Tümörler ya o bölgede meydana gelebilir veya başka bölgelerden oraya taşabilir. Bunların başında koanal polipler ve nazofarengeal fibromlar gelir.

Doğuştan itibaren anne ve babanın çocuğunu iyi izlemesi, nefes almada güçlük çektiğini, ağız açık uyuduğunu hissettiği veya gördüğü andan itibaren doktora müracaat etmesi şarttır. Doktora müracaat edildiği takdirde, her türlü burun tıkanıklığının tedavisi mümkündür. Geniz eti varsa, tespit edildiğinde ameliyatla alınmalıdır.

Polipler, yabancı cisimler hemen doktor tarafından ortadan kaldırılmalıdır. Deviasyon dediğimiz septum eğrilikleri eğer her iki burun deliğini nefes almayacak şekilde kapatıyorsa, yaşa bakılmaksızın hemen ameliyatla düzeltilir. Eğer tam kapatmıyorsa 10 yaşın üstüne kadar beklemekte fayda vardır. 10 yaşın üstünde ameliyat edilmesi uygundur. 10 yaşın altında deviasyon ameliyatları burun kemik ve kırıklarının gelişmesi açısından uygun değildir.

Enfeksiyon ve rinitlerin tedavisi hemen yapılmalıdır. Burun tıkanıklığı uzun sürdüğü takdirde birçok rahatsızlığa yol açabileceği bilinmeli ve doktora müracaat edilmelidir.

GÖK KUŞAĞI

İzmir'den, Maltepe Askeri Lisesi öğrencisi Mehmet Akçakoca, "Gök kuşağı oluşumunu sağlayan faktörler nelerdir ve gök kuşağı niçin yarım çember biçiminde oluşur?" sorularına yanıt istiyor.

Okuyucumuza, Meteoroloji Genel Müdürlüğü Ziraat Meteoroloji Şube Müdürü Ziraat Yük. Müh. Bayram KILIÇ yanıt verdi.

Güneş veya ay ışığı, atmosferdeki su damlacıkları üzerinde kırılma ve yansımaya uğrayıp renkli bir çizgi demeti oluşturur. Adına gök kuşağı denen bu renkli ve kavis şeklindeki demet, gündüzleri daha canlı ve parlak görülür. Aslında oluşumu tam bir çember şeklindedir. Ancak biz yerden bu çemberin yarısını görebiliriz. Yüksek bir dağ veya uçaktan bakıldığında, gök kuşağı çemberinin tamamını görmek mümkündür. Gök kuşağını oluşturan renklerin sayısı, su damlacıklarının büyüklüğüne bağlı olarak, değişir. Genelde mor renk çemberin içinde, kırmızı renk ise dış taraftadır. Bu iki renk arasında ise lacivert, mavi, yeşil, sarı ve portakal renkleri değişen sayılarda ve birbirine karışık şeritler şeklindedir. □